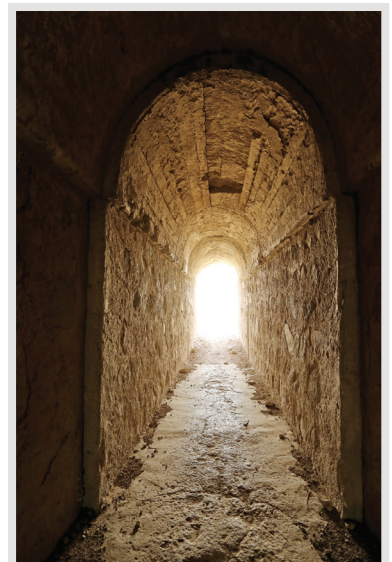

عکس‌ها: محمد عباس نژاد - آتشکده و کاخ ساسانی

باسکن کیوار کد مستند
این گزارش را ببینید.

آتشکده بهرام؛ مینیاتوری از طاق کسری

آتشکده‌های ساسانی که به عبادتگاه بهرام چوبین معروف است

بهرام آنقدر وطن‌پرست بود که در لحظه مرگش هم از خواهرش می‌خواهد که او را به ایران بازگرداند و در آنجا دفن کند و کاخی که در این شعر فردوسی از آن نام برده شده احتمالاً همین تختگاه شکوهمند ساسانی است که بهرام در مدت کوتاه سلطنتش در آنجا بوده و اکنون به عبادتگاه بهرام هم معروف است.

این آتشکده یکی از بزرگ‌ترین آتشکده‌های ایران است و به روایت محمد بن جریر طبری، تاریخ‌نگار برجسته ایرانی، در هنگامه‌ای که یزدگرد، آخرین پادشاه ساسانی در نبرد با سپاه اعراب مجبور به عقب‌نشینی شد، فرمان داد آتش مقدس جاودان را از ری به همراه خود به اصفهان منتقل کنند؛ همان آتشی که اکنون در آتشکده یزد روشن است. این بنا در دشتی فراخ که خندقی عظیم دورتادور آن را برای محافظت فرا گرفته نظاره‌گر تاریخ ایران است. زیر آتشکده تختگاهی با گچبری‌های شگفت‌انگیز از دل خاک بیرون آمده و دالانی طولانی و باریک شما را به بالای صخره و بنای آتشکده می‌رساند که مینیاتوری از طاق کسری یا همان ایوان مدائن معروف در عراق است و بردشت گسترده ری استوار باقی مانده.

هرمز چهارم، پادشاه وقت و پدر خسرو، به‌خاطر شکست نسبی بهرام در یکی از نبردها، او را به شدت سرزنش کرد و برای تحقیر او، لباس‌های زنانه‌ای به او هدیه کرد. این توهین، غرور و شرافت بهرام را به شدت جریحه‌دار کرد و تصمیم گرفت علیه پادشاه شورش و خود را پادشاه اعلام کند.

خسرو پرویز که به دلیل شورش بهرام مجبور به فرار شده بود، به کمک امپراتور روم، موریس، توانست لشکری فراهم کند و برای بازپس‌گیری تاج و تخت ساسانی به ایران بازگردد. نبردی سخت میان نیروهای خسرو پرویز و بهرام چوبین رخ داد که در نهایت خسرو موفق شد بهرام را شکست دهد. پس از شکست، بهرام چوبین به شرق ایران و سپس به قلمرو خاقانات ترک پناه برد و مدتی نزد ترک‌ها ماند، اما سرانجام به دلایل سیاسی و شاید به تحریک خسرو پرویز به دست ترک‌ها به قتل رسید. بدین ترتیب، زندگی یکی از بزرگ‌ترین سرداران ساسانی به پایان رسید. این شعر شاهنامه لحظه‌ای از مرگ بهرام را روایت می‌کند که در حال احتضار به خواهرش گوردویه می‌گوید: مرا دخمه در شهر ایران کنید / به ری کاخ بهرام ویران کنید

داستان رویارویی خسرو پرویز، شاه ساسانی با بهرام چوبین آنقدر پرمجراست که ما را در ابتدای سفر به جاده باستانی ری به آتشکده بهرام کشاند.

در ۱۲ کیلومتری جنوب شرقی شهر ری به سمت ورامین وارد روستای تاریخی قلعه نو شدیم. بنای آتشکده در بالای صخره‌ای مرتفع و با شکوه است که از همان دور نگاهش می‌کنیم.

برای مرمت و آماده‌سازی محوطه‌اش را بسته‌اند و افراد عادی نمی‌توانند در حال حاضر وارد آن شوند. ما با مدیر پایگاه ری هماهنگ کردیم و وارد تاریخ ۲۵۰۰ سال پیش شدیم؛ جایی که آنقدر داستان و ماجرا دارد که نمی‌دانیم از کجا روایت را آغاز کنیم.

اگر به همان داستان خسرو و بهرام برگردیم این دشمنی سرآغازی شد برای فروپاشی امپراتوری ساسانیان.

بهرام چوبین که از خاندان مهران یکی از بزرگ‌ترین سرداران ساسانی در جنگ‌ها و نبردها بود به دلیل پیروزی‌های نظامی‌اش به جایگاه ویژه‌ای نزد مردم و دربار دست پیدا کرده بود.

اختلاف میان بهرام چوبین و خسرو پرویز زمانی آغاز شد که